

Hälsoinventering av akvariefisk i akvarieaffärer och zoobutiker

Thorbjörn Hongslo*, Eva Jansson

Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA), Avdelningen för Vilt, Fisk och Miljö (VFM), Uppsala

Bakgrund: Intresset för att studera och hålla fiskar i akvarium är en hobby som engagerar många människor, inte minst i Sverige. Av ca 8 miljoner sällskapsdjur i Sverige uppskattas mer än hälften vara akvariefiskar. Det stora trädgårdsintresset i Sverige under senare år har också medfört att man saluför dammfiskar (ex koi, guldid) i landets akvarie- och zoobutiker. Tidigare har hälsoläget hos akvariefiskar i svenska akvarieaffärer och zoobutiker inte undersökts. Därför var syftet med denna studie att göra en hälsoinventering och kartlägga förekomsten av smittsamma agens och andra sjukdomsframkallande orsaker hos akvariefiskar i svenska butiker, för att på så sätt skapa en bättre kunskapsgrund för hur ohälsa hos akvariefiskar ska kunna undvikas.

Material och metoder: Insamling av akvariefiskar genomfördes i 12 akvarieaffärer och 12 zoobutiker under tidsperioden augusti 2006 – maj 2007. I varje butik valdes fiskar från 30 akvarier ut för virologiska, bakteriologiska och parasitologiska undersökningar. Utvalda fiskar var i första hand sådana som uppvisade tecken på sjuklighet ex avmagring, fenskador och hudsår. I andra hand valdes sk stickprovfiskar ut. Av de 30 utvalda fiskarna undersöktes dessutom minst fem fiskar av olika art och akvarieursprung och med tecken på sjuklighet mer ingående.

Resultat: Den parasitologiska undersökningen visade att både encelliga parasiter som ciliater (*Vita prick*, *Trichodina* och *Chilodonella*) och flagellater (*Costia*, *Cryptobia* och *Hexamita*) och haptormaskar (gäl- och hudmaskar) är vanligt förekommande. Förutom ett fåtal fall av lymfocystis virusinfektion, påvisades inga virusinfektioner vid virusodling på organmaterial från totalt 724 fiskar. Vid molekylär genetisk undersökning med Realtids-PCR teknik av gälmaterial från 53 utvalda fiskar påvisades ingen koiherpes virus nukleinsyra. Bakteriella infektioner hos fiskarna var framförallt orsakade av syrafasta bakterier och förekom ganska frekvent. Svampinfektioner var däremot sällsynta.

Slutsatser: Viktiga åtgärder för att komma tillrätta med infektionerna på akvariefisk av den typ som påvisades i denna hälsoinventering är att öka kunskapen om dessa infektioner hos personalen i akvarieaffärer och zoobutiker för att kunna förbättra hygien i samband med hanteringen av fisk och rengöringen av akvarierna. Fiskar med tecken på sjukdom måste kunna identifieras och snabbt isoleras från friska individer för att på så sätt minska risken för smittspridning. Sjuka fiskar bör sedan behandlas med lämpliga medikamenter i akvarier avsedda för behandling. Profylaktisk medicinering på nyinköpt fisk och befintliga fiskbestånd i butikerna kan också vara ett sätt att minska förekomst av speciellt haptormaskinfektion på fiskarnas hud och gälar.

*Kontaktperson:

Thorbjörn Hongslo

SVA, Avd f VFM, Sektion Fisk,

751 89 Uppsala

Tel. 018-674227

e-mail: Thorbjorn.Hongslo@sva.se

